

Introitus:

“Kdo činí hřích, je z Dábla, neboť Dábel hřeší od počátku. Proto se zjevil Syn Boží, aby zmařil skutky Dáblovy.” 1. list Janův 3:8b

Čtení ze Staré smlouvy:

⁵ Nikdo se proti tobě nepostaví *po* všechny dny tvého života. Jako jsem byl s Mojžíšem, budu *i* s tebou. Nenechám tě klesnout ani tě neopustím. ⁶ Posilni se a buď odvážný, protože ty dáš lidu *do* dědictví tuto zemi, o které jsem přísahal jejich otcům, že jim *ji* dám. ⁷ Hlavně se posilni a buď velmi odvážný, abys zachovával a plnil celý zákon, jak ti přikázal Mojžíš, můj otrok. Neodvrát se od něj napravo ani nalevo, abys rozumně jednal všude, kam půjdeš. ⁸ Kniha tohoto zákona *ať* se nevzdálí od tvých úst. Budeš nad ním rozjímat ve dne i v noci, abys zachovával a konal všechno, co je v něm zapsáno, protože tehdy dosáhneš na své cestě úspěchu a tehdy budeš rozumně jednat. ⁹ Vždyť jsem ti přikázal: Posilni se a buď odvážný, neměj strach a neděs se, protože Hospodin, tvůj Bůh, *bude* s tebou všude, kam půjdeš.

Kniha Jozue 1:5-9

Čtení z evangelia:

¹ Stalo se, když se na něj tlačil zástup, aby slyšel Boží slovo, že stál u Genezaretského jezera ² a uviděl u *břehu* jezera dvě lodě. Rybáři z nich vystoupili a prali sítě. ³ Vstoupil do jedné z těch lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby odrazil kousek od břehu. Posadil se a z lodi učil zástupy. ⁴ Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajeď na hlubinu a spusťte své sítě k lovu.“ ⁵ Šimon odpověděl: „Mistře, celou noc jsme tvrdě pracovali a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spustím sítě.“ ⁶ A když to učinili, zabrali velké množství ryb; jejich sítě se však začaly trhat. ⁷ Dali znamení společníkům ve druhé lodi, aby jim přišli pomoci. *Oni* přišli a naplnili obě lodě, že se až potápěly. ⁸ Když *to* Šimon Petr uviděl, padl k Ježíšovým kolenům a řekl: „Odejdi ode mne, Pane, protože jsem hříšný člověk.“ ⁹ Neboť jeho *i* všech, kteří *byli* s ním, se zmocnil úžas nad tím úlovkem ryb, které chytili; ¹⁰ stejně i Jakuba a Jana, synů Zebedeových, kteří byli Šimonovými společníky. Ježíš řekl Šimonovi: „Neboj se, od nynějška budeš lovit lidi.“ ¹¹ Přirazili s loďmi ke břehu, všechno opustili a vydali se za ním.

Lukášovo evangelium 5:1-11

Čtení z epištol:

¹ Bratrská láska *ať* zůstává. ² Nezanedbávejte pohostinnost; vždyť skrze ni někteří nevědomky pohostili anděly. ³ Pamatujte na vězně, jako *byste* byli uvěznění s *nimi*; *na* ty, kteří jsou trápeni, jako *ti*, kteří jsou sami také v těle. ⁴ Manželství *ať* *je* u všech ve vážnosti a manželské lože neposkrvněné, neboť smilníky a cizoložníky bude soudit Bůh. ⁵ Žijte bez lásky k penězům, spokojeni s tím, co máte; neboť *on* sám řekl: ‚Nezanechám tě, ani tě neopustím;‘ ⁶ a tak s důvěrou říkejme: ‚Pán *je* můj pomocník, nebudu se bát; co mi udělá člověk?‘

Dopis Židům 13:1-6

Cíl určuje všechno aneb Láska bratrská a cizinecká

Dopis napsaný Hebrejům či Židům je protkán zmínkami, které se vztahují k zemi jejich otců. K Izraeli, jak dnes říkáme Palestině.¹ Jakkoli nemusíme souhlasit se současnou politikou Izraele, nemůžeme nijak přejít skutečnost, že Bible stále mluví o zemi, o jejím

¹ **Palestina** je název pocházející spíše od národa Pelištejců: V latině se Pelištejci nazývali *Philistaei*, Palestina potom *Palaestina*.

vlastnictví o vztahu k danému prostředí. *Země zaslíbená* není jen výraz kvality, ale také výraz odpovědnosti a vlastnictví v nejlepší slova smyslu. I dnes jsou nacionalisté, kteří svou tupou ochotou k čemukoliv dělají svému národu ostudu. Povykují “Nic než národ!” a jsou schopni vystěhovat sousedy jen proto, že mají jinou národnost, jinak mluví a jsou navenek podobní někomu, kdo jednal špatně. Mluvíme teď o sudetských Němcích a o České republice v roce 2013: Přesto, že od vyhnání je to téměř sedmdesát let, ještě toho mnozí z našich *xenofobů* nelitují a dovedou to hájit. Pěstují stále svou hrůzu z odlišných a cizích.²

Ale jsou také vlastenci, kteří jsou si vědomi vztahu k vlasti, ke krajině a k hodnotám pro ni charakteristickým. Jsou vlastenci, kteří ví, že země potřebuje lásku bratrskou, řecky **filadelfii** a pohostinnost **filoxenii**.³ A to jsou výrazy, jimiž začíná pisatel dopisu Židům svou poslední kapitolu plnou výzev a povzbuzení: “Bratrská láska ať zůstává. Nezanedbávejte pohostinnost!” (13:1-2a)

1. Odstavec první - Filadelfia a filoxenia

A proč má láska bratrská, tedy spíše láska mezi milovanými Božími, mezi těmi, kterým byl dán titul “milovaný Boží plod”⁴, **zůstat**? Protože je tisíc důvodů, aby zmizela! Rychle a nezadržitelně by slunce zapadlo⁵ nad hněvem a ten zůstal⁶ navždycky. Lehko a rychle vykvete nezájem, lhostejnost. A proto má zůstat láska držící velmi různé křesťany dohromady, protože cíl, **zůstávající** a věčný domov,⁷ je natolik důležitý, že se nesmí pochroumat naše základní pojivo, kterým je láska.⁸ Bratr papež není mým papežem, ale svým způsobem je, nemůže mne to nezajímat.

A proč se nemá **zanedbávat** pohostinnost? Protože sledujeme mnoho důležitých věcí: zdraví a studium svých dětí, dostatek spánku, potřebnou kulturní úroveň, odpovídající vybavení pro zimní či letní sporty, atd., že nemáme čas jeden na druhého a tím více ne na

² **Xenofóbia** - strach z cizinců a neznámých je složeninou **xenos**, což znamená řecky cizinec, a **fóbia**, což znamená strach.

³ **Xénia** - řecký výraz (vypouštějící zkracováním předponu **filo**) pro *pohostinná*. Používá se jako ženské jméno jméno v ortodoxním světě, kde se řečtina v bohoslužbách objevuje. Na Ukrajině známé pod *Oxana*.

⁴ **Adelfoi** - milovaný, přesně: z dělohy (*delphus* je děloha, lat.: *uterum*)

⁵ “Proto odložte lež a ,mluvte pravdu každý se svým bližním,‘ neboť jsme údy téhož těla. ,Hněvejte se, a nehřešte;‘ slunce ať nezapadá nad vaším hněvem. Nedávejte místo Dáblu.” (Dopis Pavlův do Efezu 4:26)

⁶ **Meno** - zůstat, etymologie tohoto slova sahá až k měsíci, řecky: *mén*. Jinými slovy: nemá nastat žádná *meno-pausa* naší lásky.

⁷ Viz ve 13. kapitole dopisu Židům napsané klíčové tvrzení: “Neboť zde nemáme trvalé město, ale toužebně hledáme to budoucí.” (13:14) A zde je použita slovní hříčka v řečtině: **menousan** (trvalé) a **mellousan** (budoucí).

⁸ Zajímavé a pro souvislost: **Čtyři lásky** - Začátkem roku 1958 byl Lewis jednou americkou rozhlasovou společností požádán, aby přednesl řadu promluv na téma, jaké si sám zvolí. Rozhodl se hovořit o čtyřech podobách lásky – náklonnosti (řecky: *storgé*), přátelství (*filia*), zamilovanosti (*erós*) a křesťanské lásce (*agapé*). Během srpna téhož roku pak tyto přednášky v Londýně nahrál. Byly vysílány mnoha stanicemi ve Spojených státech a stály se předlohou pro knižní verzi, jež vyšla roku 1960. Episkopální rozhlasová společnost z Atlanty, která si hovory původně objednala, je však paradoxně odmítla vysílat jako příliš odvážné – Lewis prý věnoval přehnanou pozornost zamilovanosti a sexualitě.

cizí. Řeknu to příkladem: Několikrát jsem byl postaven před skutečnost, že nevím, kdo kde v naší ulici bydlí, neznám jména a začíná mi to vadit. A to není jen v tom, že vím kde kdo bydlí ani v čase, který se sousedy či hosty posedím, ale také v zájmu o život těch sousedů či našich hostů, v zájmu o to, co si myslí...

Apoštol přidává ještě jeden šťavnatý důvod: Protože "skrze ni někteří nevědomky pohostili anděly." (13:2b). Připomíná se tu Abrahamova návštěva u Mamreho dubů, jež přinesla zprávu o narození synka Izáka. Návštěva byla přijata se všemi poctami, protože se to sluší a patří na hosty v domácnosti kočovníků. Dobře si pochutnali a Abraham zjistil, že to byli andělé. Anděly nevidíme, nepředstaví se nám, nemají andělské oči a svaté řeči, ale přicházejí v rouchu cizích, nechtěných a nezajímavých lidí, kteří nám stojí před prahem. Nepoznání. Ale s důležitou zprávou. Anděla⁹ nedělá jeho vzezření, povaha, jméno - ale ta zpráva. Ta je podstatná.

2. Odstavec druhý - Vězni a trpící

"Pamatujte na vězně, jako *byste* byli uvězněni s *nimi*; *na* ty, kteří jsou trápeni, jako *ti*, kteří jsou sami také v těle." (13:3) Tady je ještě zřetelněji vidět, že apoštolská slova nás mají k tomu, aby se spojovalo nespojitelné a abychom v tom neustali, protože cíl přesahuje všechny lidské představy a možnosti. V lásce bratrské nám to tak nepřijde, ale je to tak: Ve sborech se spojují v "děloze" Boží lásky naprosto rozmanití lidé, napříč zvyklostem a původem. U příchozích a cizinců už to trochu začínáme chápat - přeci jenom - Sudeťák je Sudeťák!

Jak ale můžeme nést vězení s vězněnými? A pochopení pro tělesnost? To je osvěžující vyjádření, když si uvědomíme jak mnoho může být důvodů lidského utrpení! **Tohle je evangelium!** A to přesto, že bychom si přáli, aby evangelium znamenalo, že budou okovy padat a brány vězení se otevřou a že nebude žádné utrpení a všichni budou zdraví a šťastní, tak o toto jde. Ten nejzdravější ze zdravých vzal nemoci nás všech a ten nejsvobodnější šel do vězení a nakonec na kříž. To je evangelium!

3. Odstavec třetí - Manželství

"Manželství *at' je* u všech (v každém ohledu) ve vážnosti a manželské lože neposkvrněné, neboť smilníky a cizoložníky bude soudit Bůh." (13:4) Nejlépe to vyjádří příběh: Píše mi žena, která žije v manželství, ale je sama. Navenek šťastný a úspěšný pár těžce hledá společnou řeč. Pak mi volá on. Rozhořčený, že něco vím, zřetelně mi slabikuje, že byl své manželce vždy věrný a nikdy jí nezahnul. Seberu odvalu, nadechnu se a řeknu mu "Nebyl jsi jí věrný!" Kdyby se to ještě dnes dalo, byl by mne vyzval na souboj. Namísto toho jsme seděli u kávy, ale ostré bodce názorů byly na obou stranách. Cítil jsem, že to nemohu vzdát. Manželství, které je "v každém ohledu ve vážnosti" je manželství, kde jeden druhého hledá, naslouchá mu, chce s ním hovořit, nadbíhá mu, prokazuje mu povinnou i překvapivou úctu, má na něj čas a plánuje si jej, investuje do něj čas, spí s ním... Ti dva spolu už čtyři roky nespali.

Dobře cítíte, že apoštol hájí spojení těžko spojitelných dvou stran. Nepodléhám iluzím ze svateb. Ti dva jsou naprosto jiní a jejich jinakost jen časem roste. A pokud se jí učí zvládat, tu hlubokou odlišnost ani nepostřehnete. Pokud se jí podaří zvládnout, pak má další

⁹ Andělé nemají hmotné tělo, nemají minulost ani budoucnost, není možnost s nimi mluvit, nemají názory. Mají "jen" tu zprávu, jejich tajemství je v té službě. **Angelos** - poslaný

generace příklad, který se nezapomíná. Stejně tak při kolapsu rodinného života. To se nezapomíná!

4. Odstavec čtvrtý - Láska k penězům proti spokojenosti

“Žijte bez lásky k penězům, spokojeni s tím, co máte...” (13:5) Opět radši příkladem: Česká televize nám ukázala čínský manželský pár (Tomáš Etzler, Události 16.2.2013)¹⁰ který nechal svoje dítě na venkově dědečkovi a babičce a odešel do města vydělávat. Platí mimo všechny nájem také školu své dceři a spoří jí na vyšší vzdělání. Slušně bydlí, babička s dědečkem a dcerou také velmi pěkně bydlí. Manželé však mají jeden den v měsíci volno, jinak dělají stále. A jen na nový rok jedou za svým dítětem a rodiči. Kladu si otázku po tom, zda je to opravdu nutno. Nikoho nechci soudit. Ptám se, jak žijí čínští křesťané...

Čínský příklad snad sníží drzost mého vyjádření. Kdybych mluvil o českých lidech... Je těžké přijmout, že i u nás peníze diktují všechno. Pokud se jim zaslíbíme, pak něco bude určitě chybět - ať čas nebo citlivost pro druhé, pochopení, síly, energie pro službu. Vše přizpůsobíme potřebě peněz... A upřímně říkám i já, že je to zase nesplnitelné. Lidsky neuskutečnitelné.

5. Odstavec pátý - Jak toho dosáhnout?

“...neboť *on* sám řekl: ‚Nezanechám tě, ani tě neopustím;‘ a tak s důvěrou říkejme: ‚Pán je můj pomocník, nebudu se bát; co mi udělá člověk?‘ (13:5b-6) To určitě není jen k těm penězům. Je to zaslíbení, které tomu všemu, co jsme říkali, dává smysl. Je před námi úkol téměř neřešitelný: Spojovat dohromady nespojitelné a nepřestat v tom za žádných okolností, protože cíl je nade vše pochybnost úžasný.

Podobně, jako země zaslíbená, Kanán pro Izrael. Na cestu do toho Kanánu dostává Jozue od Mojžíše jasné povzbuzení. “Nenechám tě klesnout ani tě neopustím. Posilni se a buď odvážný, protože ty dáš lidu *do* dědictví tuto zemi, o které jsem přísahal jejich otcům, že jim *ji* dám.” (Kniha Jozue 1:5-6) a to nám také opakuje apoštol, aby zvýraznil úžasnou hodnotu našeho cíle.

A přidává, že si to máme opakovat spolu s přesvědčením žalmisty ve 118. žalmu (6n) s dobrou myslí či s důvěrou, protože nejhorším nepřítelem jsme my sami. Člověk sám sobě ublíží nejvíce!¹¹ Sám sobě dokáže naplánovat nejhorší gulag a ještě si zdůvodnit, proč z něj nemůže utéct. Není lepší zvolání na závěr: ‚Pán je můj pomocník, nebudu se bát; co mi udělá člověk?‘

“A Bůh pokoje, který vyvedl z mrtvých velkého pastýře ovcí pro krev věčné smlouvy, našeho Pána Ježíše, ať vás zdokonalí ve všem dobrém k vykonání jeho vůle, čině v nás to, *co je* před ním příjemné, skrze Ježíše Krista, jemuž *bud'* sláva na věky [věků]. Amen.” (List Hebrejům 13:20-21)

¹⁰ <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/213411000100216/obsah/244790-vzacnost-v-cine-rodina-pohromade/>

¹¹ To rýsuje křesťanský postoj k revoluci. Poslední dobou se říká, že kdo chce na tomto světě právo a spravedlnost, musí být levičák a snad se i snoubit s politikou levicových stran. <http://www.denikreferendum.cz/clanek/14956-socialni-demokracie-a-obcanske-iniciativy-nesamozrejma-ale-nutna-aliance> ale to je nesmysl. Člověk se musí umět poprat sám se sebou.